

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Муніципальна економіка»

Рівень вищої освіти:	<u>другий(магістерський)</u>
Спеціальність:	<u>051 Економіка</u>
Освітня програма:	<u>Економіка</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2020-2021 н.р., семестр 1</u>
Курс (рік навчання)	<u>1 (1)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>вибіркова</u>

Лектор курсу	Віра Костюк
Профайл лектора	https://ket.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/smolij-lyudmila-vasilivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	econ_teor@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=866

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	здобути теоретичні знання та сформувати практичні навички з опрацювання та обґрунтування конкретних пропозицій, що стосуються актуальних проблем місцевого самоврядування, муніципального управління, соціально-економічного розвитку міст селищ, сіл.
Завдання курсу	<ul style="list-style-type: none">- виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на муніципальному рівні;- розуміти особливості формування матеріальних та фінансово-економічних ресурсів населених пунктів, муніципального бюджету та фінансів;- обґрунтовувати напрями сталого розвитку населеного пункту, соціальної політики, яку здійснюють органи державного управління та місцевого самоврядування.
Компетентності	<ul style="list-style-type: none">- здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на муніципальному рівні;- розуміння особливостей формування матеріальних та фінансово-економічних ресурсів населених пунктів, муніципального бюджету та фінансів;- обґрунтування напрямів сталого розвитку населеного пункту, соціальної політики, яку здійснюють органи державного управління та місцевого самоврядування.
Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none">- оцінювати сучасний рівень соціально-політичного становища муніципальної економіки в Україні;- орієнтуватися у нормативно-правових документах, що регламентують муніципальну економіку в Україні;- виявляти переваги та недоліки існуючої муніципальної економіки з урахуванням зарубіжного досвіду;- формувати механізм управління муніципальною економікою;- визначати напрями реформування та розвитку соціальної сфери, інноваційної політики органів місцевого самоврядування.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семінарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оцінювання (балів)
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Теоретико-методологічні джерела місцевого самоврядування	2/2	<p>Поняття “муніципальна соціально-економічна політика”. Роль органів державного управління в реалізації муніципальної соціально-економічної політики. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування в реалізації муніципальної соціально-економічної політики. Головні перешкоди на шляху до ефективної реалізації муніципальної соціально-економічної політики. Поняття про пряме державне управління регіонами і місцеве самоврядування.</p> <p>Теорія природного права як ідейно-філософське джерело місцевого самоврядування. Господарська і громадська теорія місцевого самоврядування. Державницька теорія місцевого самоврядування: політичний та юридичний напрями.</p> <p>Соціологічні концепції місцевого самоврядування і теорія муніципального соціалізму. Теорія соціального обслуговування. Теорія муніципального дуалізму і сучасна правова доктрина місцевого самоврядування.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, виявлення сутності, об'єктів, мети і завдань соціальної політики.</p> <p>Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	8
Тема 2. Історія становлення і розвитку системи місцевого самоврядування в Україні	2/2	<p>Місцеве самоврядування в античних державах українського Причорномор'я.</p> <p>Місцеве самоврядування за часів Київської Русі. Місцеве самоврядування в Українських землях у складі Великого князівства Литовського і Польського Королівства. Місцеве самоврядування в Українських землях у складі Російської імперії.</p> <p>Місцеве самоврядування в Україні після Жовтневої революції.</p> <p>Формування системи місцевого самоврядування в незалежній Україні.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, виявлення напрямків соціального захисту.</p> <p>Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	8
Тема 3. Правові основи управління адміністративно-територіальними утвореннями в Україні	2/2	<p>Конституційно-правові основи формування місцевої влади в Україні.</p> <p>Місцеві державні адміністрації: їх структура, порядок формування і роботи. Діяльність місцевих державних адміністрацій.</p> <p>Принципи, система і гарантії місцевого самоврядування.</p> <p>Територіальна громада в політичній системі і системі місцевого самоврядування Муніципалітети в системі місцевого самоврядування. Організаційно-правові, матеріальні та фінансові засади розвитку місцевого самоврядування. Законодавче</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з існуючими видами соціальної допомоги.</p> <p>Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	12

		забезпечення фінансування місцевого самоврядування. Повноваження муніципалітетів у галузі бюджету, фінансів та цін. Повноваження муніципалітетів щодо управління комунальною власністю. Суб'єкти муніципального управління, їхня компетенція і форми діяльності. Управління факультативними територіальними одиницями.		
Модульний контроль				
Змістовий модуль 2				
Тема 4. Населений пункт як локальна соціально-економічна система	2/2	Характеристика населеного пункту і об'єктивні тенденції його розвитку Соціально-економічний комплекс населеного пункту, його склад і структура. Поняття "економіка міст". Особливості розвитку муніципальних економічних систем. Сектор муніципального бізнесу. Складові сектору муніципального бізнесу. Особливості формування сприятливого інвестиційного клімату міст. Роль муніципальних властей у формуванні сприятливого інвестиційного клімату міст. Підвищення ролі банків в економіці міст. Охорона здоров'я як один з найважливіших напрямів соціальної політики муніципалітетів. Проблеми системи охорони здоров'я та шляхи їх подолання. Малий бізнес. Основні проблеми розвитку малого бізнесу.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з моделями держави загального добробуту. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	8
Тема 5. Муніципальна (комунальна) власність	2/1	Особливості формування комунальної (муніципальної) власності в Україні. Природа і суть трансформації власності в незалежній Україні. Сутність і ознаки комунальної (муніципальної) власності. Суб'єкти та об'єкти комунальної (муніципальної) власності. Особливості формування комунальної (муніципальної) власності в Україні. Особливості й проблеми земельних відносин населених пунктах. Особливості й проблеми земельних відносин у містах. Основи земельної реформи в Україні. Особливості реформування земельних відносин у місті. Земельно-кадастрова інвентаризація території міста. Функціональне зонування території міста. Грошова оцінка земель і плата за землю.	Опрацювання лекційного матеріалу, детальне ознайомлення з моделями соціальної відповідальності. Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	6
Тема 6. Муніципальні фінанси в системі муніципального господарства	2/1	Місцеві податки і збори як база фінансової спроможності муніципальної влади. Механізм розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів: український і зарубіжний досвід. Види муніципальних податків і зборів в Україні. Основні види місцевих податків	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з практикою формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.	6

		<p>у зарубіжних країнах (на прикладі Німеччини та Іспанії). Проблема залежності муніципальної влади від центрального уряду в ухваленні рішень про доходи та видатки. Особливості формування бюджетів у великих і малих містах. Особливості ресурсного забезпечення видатків муніципальних бюджетів на делеговані повноваження. Обмеженість можливостей органів місцевого самоврядування збільшуватиефективність збору податків, що формують муніципальні бюджети. Проблема занижених ставок місцевих податків і зборів. Особливості реформування доходів муніципальних бюджетів. Основні статті прибутків і видатків муніципальних бюджетів. Система муніципальних позик як один з напрямів муніципальної влади з наповнення місцевих бюджетів і соціально-економічного розвитку. Проблеми зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів в умовах поглиблення соціально-економічних реформ. Основні напрями реформування системи фінансового забезпечення муніципалітетів. Права органів місцевого самоврядування у сфері місцевого оподаткування.</p>	<p>Виконання практичних завдань, наведених в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	
<p>Тема7. Особливості управління муніципальним господарством</p>		<p>Виробнича структура як об'єкт муніципального управління. Роль підприємницького сектора в життєдіяльності муніципалітету. Муніципальне інвестування. Муніципальне ціноутворення і муніципальна конкуренція. Управління майновими об'єктами комунальної власності. Принципи побудови системи управління життєзабезпеченням міста. Об'єкт управління. Механізм управління життєзабезпеченням міста. Складові механізми управління. Формування ефективної системи місцевого самоврядування як складова ефективного управління життєзабезпеченням міста. Особливості формування цілей і завдань системи планування та управління соціально-економічним розвитком міста. Характеристика цілей управління. Конкретність і вимірність управління. Формування цілей. Взаємопідтримка окреслених цілей. Поділ інтегральних цілей функціонування на підцілі. Вибір і обґрунтування критеріїв досягнення цілей.</p>		
<p>Тема 8. Стратегічне планування як один з головних елементів сталого соціально-економічного</p>		<p>Сутність стратегічного планування. Особливості стратегічного управління соціально-економічного розвитку міст. Роль стратегічного планування в забезпеченні сталого соціально-економічного розвитку муніципалітетів. Пріоритети стратегічного плану розвитку</p>		

розвитку населених пунктів		міст. Специфіка управління соціально-економічним розвитком міст. Своєрідність української стратегії планування муніципального соціально-економічного розвитку. Основні напрями стратегічного планування розвитку міст. Визначення цілей розвитку міст. Аналіз зовнішнього середовища міст. Визначення переваг і недоліків розвитку міст. Розробка концепції розвитку міст. Головна мета розвитку міст. Принципи розвитку міст. Розробка плану конкретних дій та реалізації стратегії. Розробка програми соціально-економічного розвитку міст України. Особливості стратегічного планування в зарубіжних країнах.		
Модульний контроль				11
Всього за 1 семестр	12/10			70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни